

رگرسیون بتای آمیخته افزوده و مدل‌بندی نسبت شاغلین در خانوار

زهراه فلاح محسن‌خانی^۱ و محسن محمدزاده

گروه آمار، دانشگاه تربیت مدرس

تاریخ دریافت: ۱۳۹۴/۹/۲۵ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۶/۴/۳۰

چکیده: مدل رگرسیون بتای معمولاً برای مدل‌بندی داده‌هایی به صورت نرخ یا نسبت در بازه (۰, ۱) بکار برده می‌شود. در بعضی مطالعات این گونه داده‌ها ممکن است مقادیر صفر و یک را نیز شامل شوند. در این مقاله مدل رگرسیون بتای افزوده، که از آمیختن توزیع بتا روی بازه (۰, ۱) و دو توزیع تباهیده در صفر و یک ایجاد می‌شود، برای مدل‌بندی داده‌های مشاهده شده در بازه بسته [۰, ۱] ارائه شده است. مدل رگرسیون بتای آمیخته افزوده با بازپارامتریدن توزیع بتا، پارامترهای میانگین و دقت را با ساختاری شامل اثرات ثابت و تصادفی مدل‌بندی می‌نماید. لحاظ کردن اثرات تصادفی موجب انعطاف‌پذیری بیشتر مدل‌ها می‌شود و می‌توان وابستگی داده‌ها را نیز در مدل منظور نمود. در اینجا مدل رگرسیون بتای آمیخته افزوده معروفی می‌شود. آنگاه کارایی مدل در یک مطالعه شبیه‌سازی موردنرسی قرار می‌گیرد. سپس نحوه کاربرست این مدل برای تحلیل نسبت شاغلین در خانوار نشن داده می‌شود و در انتهای بحث و نتیجه‌گیری ارائه خواهد شد.

واژه‌های کلیدی: رگرسیون بتای افزوده، تحلیل بیزی، آمارگیری نیروی کار، توزیع بتا، مدل آمیخته.

رده‌بندی ریاضی (۲۰۱۰): ۶۲J۱۲، ۶۲F۱۵.

۱- مقدمه

در مسائل کاربردی معمولاً برای تحلیل داده‌هایی که مرتبط با متغیرهای تبیینی هستند، از مدل‌های رگرسیونی استفاده می‌شود. برآش این مدل با فرض نرمال بودن متغیر پاسخ یا تبدیلی

۱- آدرس الکترونیکی نویسنده مسئول مقاله: mohsen_m@modares.ac.ir

از آن، ثابت بودن واریانس و ناهمبسته بودن مؤلفه‌های خط انجام می‌شود. در مواردی ممکن است متغیر پاسخ به بازه $(0, 1)$ محدود شود، برای مثال داده‌های نسبت یا نرخ و با برآش مدل رگرسیونی، پیش‌گویی‌هایی خارج از بازه تعریف شده به دست آید. در این حالت استفاده از مدل‌های رگرسیونی معمول مناسب نیستند. راه حل متدالو، تبدیل متغیر وابسته به گونه‌ای است که مقادیر آن در مجموعه اعداد حقیقی قرار گیرند. سپس مدل میانگین پاسخ تبدیل یافته به عنوان پیش‌بینی خطی بر اساس مجموعه‌ای از متغیرهای تبیینی انجام می‌شود. این رویکرد دارای اشکالاتی است، از جمله این که برآورد پارامترهای مدل به راحتی قابل تفسیر نیستند. ضعف دیگر این است که توزیع متغیر وابسته که به صورت نسبتی است، ممکن است متقارن نباشد، از این‌رو استنباط بر اساس فرض نرمال بودن متغیر پاسخ گمراه کننده است. پائولینو [۱] برای اولین بار به منظور مدل‌بندی متغیرهای پاسخ از جنس نسبت، فرض کرد متغیر پاسخ از توزیع بتا ($B(a,b)$ با قابع چگالی

$$\pi(y; a, b) = \frac{\Gamma(a+b)}{\Gamma(a)\Gamma(b)} y^{a-1} (1-y)^{b-1} \quad 0 < y < 1, \quad a, b > 0$$

پیروی می‌کند، که میانگین واریانس آن به ترتیب عبارت‌اند از:

$$E(Y) = \frac{a}{a+b}, \quad Var(Y) = \frac{ab}{(a+b)(b+a+1)}$$

وی پارامترهای توزیع بتا، را نیز مدل‌بندی نموده و برآورد ماقسیم درستنمایی آن‌ها را به دست آورده. در این مدل رگرسیونی، فرض بر آن است که متغیر پاسخ از توزیع بتا پیروی می‌کند که به ازای مقادیر مختلف پارامترها، توزیعی انعطاف‌پذیر است و می‌تواند شکل‌های متقارن یا نامتقارن داشته باشد. این انعطاف‌پذیری استفاده از این مدل را در کاربردهای زیادی میسر می‌سازد. این روش همچنین برای حالتهایی که متغیر پاسخ محدود به فاصله کراندار (a, b) باشد نیز با تبدیل متغیر پاسخ به $y^* = \frac{(y-a)}{(b-a)}$ قابل انجام است، اما از لحاظ محاسباتی با دشواری

بیشتری همراه است. مثال‌هایی از داده‌های بالینی با این روش توسط کیسچینیک و همکاران [۲] تحلیل شدند. با توجه به این که در مدل‌های رگرسیونی، الگوی رفتار میانگین متغیر پاسخ مشروط بر متغیرهای تبیینی موردنرسی قرار می‌گیرد، فواری و کرباری [۳] توزیع بتای بازپارامتریده را برای مطالعه نسبت‌ها پیشنهاد کردند. آن‌ها پارامترهای توزیع بتا را به گونه‌ای بازنویسی کردند که مدل رگرسیونی براساس میانگین متغیر پاسخ بیان شود. برای این منظور با قرار دادن

$$\mu = \frac{a}{a+b} \quad \text{و} \quad \phi = a + b \quad \text{توزیع بتا به صورت:}$$

$$\pi(y; \mu, \phi) = \frac{\Gamma(\phi)}{\Gamma(\mu\phi)\Gamma((1-\mu)\phi)} y^{\mu\phi-1} (1-y)^{(1-\mu)\phi-1} \quad 0 < y < 1 \quad (1)$$

بازپارامتریده می‌شود، که در آن μ میانگین و ϕ پارامتر دقت است ($\phi > 1$, $\mu < 1$). آن‌ها با در نظر گرفتن الگوی خطی برای متغیرهای تبیینی به پردازش مدل پرداختند. در این مدل‌ها متغیرهای تبیینی و میانگین متغیر پاسخ از طریق یکتابع پیوند^۱ مناسب به صورت $g(\mu_i) = \sum_{j=1}^k x_{ij} \beta_j$ به هم مربوط می‌شوند، که در آن β بردار پارامترهای رگرسیونی است.

چپیدا و گامرمن [۴] و اسمیتیسون و رکولین [۵] نیز مدل رگرسیون بتا را با متغیر در نظر گرفتن پارامتر دقت مورد بررسی قرار دادند. آن‌ها به طور همزمان لوجیست میانگین و لگاریتم پارامتر دقت را به صورت الگوی خطی از متغیرهای تبیینی در مدل لحاظ کردند. برانسکام و همکاران [۶] نیز برآراش مدل رگرسیون بتا به داده‌های ژنتیک را با رهیافت بیزی مطالعه کردند.

در برخی از مسائل کاربردی ممکن است با مواردی موافق شویم که نرخ‌ها هر یک از مقادیر مجموعه $\{0, 1\}$ را نیز اختیار کنند، در این شرایط تکیه‌گاه توزیع بتا، یعنی بازه $(0, 1)$ ، نمی‌تواند داده‌ها را به طور کامل پوشش دهد، برای حل این مسئله اوسپینا و فراری [۷] آمیختن یک توزیع گسسته به توزیع پیوسته بتا را پیشنهاد کردند که بسته به شرایط می‌تواند جرم احتمال‌های صفر، یک یا هر دو را نیز شامل شود. اگر متغیر پاسخ در بازه $[0, 1]$ باشد، آمیختن یک توزیع پیوسته بتا در بازه $(0, 1)$ با توزیع گسسته دوچمله‌ای، که احتمال‌های غیر صفر به نقاط صفر و یک اختصاص می‌دهد، توسط اوسپینا و فراری [۸] تحت عنوان مدل‌های رگرسیون بتای آماسیده^۲ ارائه شد.

الویس و همکاران [۹] در مواجهه با قرارگرفتن نسبت‌ها در بازه $[0, 1]$ ، مدل بتای افزوده^۳ صفر و یک را پیشنهاد کردند که شامل یک توزیع سه قسمتی است، به‌گونه‌ای که در نقاط صفر و یک تباهیده و در بازه $(0, 1)$ دارای چگالی بتا است. علت تفالت دیدگاه آن‌ها نسبت به پیشنهاد اوسپینا و فراری [۷] در مفهوم آماسیده (تورم) است. توزیع احتمال وقتی در یک نقطه آماسیده می‌شود که جرم احتمال آن، بیش از مقدار معمول توزیع در آن نقطه شود. در صورتی که اگر متغیر پاسخ در بازه $[0, 1]$ باشد، لزومی ندارد که همیشه مشاهدات به‌گونه‌ای باشند که در نقاط صفر و یک، جرم‌های احتمال بزرگ‌تر از توزیع بتا را به خود اختصاص دهند (برای مثال ممکن است در

1-Link Function

2-Inflated Beta Regression

3-Zero-and-one Augmented Beta

عمل جرم احتمال در یکی از نقاط صفر یا یک، کمتر از جرم احتمال توزیع بتا در آن نقطه باشد). از این رو الیس و همکاران مدل افزوده را کلی تر از مدل آمارسیده دانستند.

در مسائل کاربردی ممکن است علاوه بر محدودیت دامنه پاسخ، بنا به دلایل متعدد، واپستگی نیز بخشی از ماهیت داده‌ها باشد که می‌بایست در مدل‌بندی داده‌ها لاحظ شود. این واپستگی ممکن است به دلیل موقعیت‌های فضایی، زمانی یا عوامل دیگری در داده‌ها ملاحظه شود. در حالتی که متغیر پاسخ به بازه $(0, 1)$ محدود شده است، مدل‌های آمیخته خطی با لاحظ کردن اثرهای تصادفی توسط فیوگیورا و همکاران [۱۰] پیشنهاد شدند، که در آن با استفاده از یکتابع پیوند مناسب، میانگین شرطی داده‌ها برابر با ترکیبی خطی از اثرات تصادفی و ثابت در نظر گرفته می‌شود. الیس و همکاران [۹] مدل رگرسیون بتای آمیخته افزوده^۱ را معرفی و اثر تصادفی را در این مدل در نظر گرفتند، ولی صرفاً برای حالت خاصی در نظر گرفته شد که متغیر پاسخ شرط تابعیت از تکرار قبل را برخوردار باشد، یعنی اگر متغیر پاسخ در تکرار آنم مقداری در بازه $(0, 1)$ اختیار کند در تکرار $(i+1)$ نیز مقدار آن حتماً در بازه $(0, 1)$ قرار می‌گیرید و اگر متغیر پاسخ در تکرار آنم مقدار 0 یا 1 را اختیار کند در تکرار $(i+1)$ نیز حتماً همان مقدار قبلی خود را اختیار می‌کند. از آنجاکه شرط تابعیت از تکرار قبل در عمل، محدودیت زیادی ایجاد می‌کند، در این مقاله این شرط کنار گذاشته شده، به گونه‌ای که متغیر پاسخ در هر تکرار مقادیر خود را در بازه بسته $[0, 1]$ به طور تصادفی اختیار می‌نماید.

در این مقاله ابتدا مدل رگرسیون بتای آمیخته افزوده با لاحظ کردن اثر تصادفی معرفی می‌شود. سپس کاربرد آن برای مدل‌بندی سهم شاغلین در خانوار بر اساس نتایج آمارگیری نیروی کار مرکز آمار بکار می‌رود که در هر تکرار ممکن است مقداری بین صفر و یک، صفر یا یک را به خود اختصاص دهند. به عبارتی دیگر داده‌ها لزوماً تابع تکرار قبلی نیستند. آنگاه کارایی مدل معرفی شده برای این نوع داده‌ها در مطالعات شبیه‌سازی مورد بررسی قرار می‌گیرد. نهایتاً به بحث و نتیجه‌گیری پرداخته خواهد شد.

۲- مدل رگرسیون بتای آمیخته افزوده

تابع چگالی احتمال بتای بازپارامتریده شده برای متغیر تصادفی Y بر حسب پارامترهای میانگین و دقت به صورت (۱) است، که در آن $\Gamma(\cdot)$ تابع گاما، $\mu = E(Y)$ و $Var(Y) = \frac{\mu(1-\mu)}{1+\phi}$

1- Augmented Mixed Beta Regression Model

است. الوبس و همکاران [۹] برای داده‌هایی که بازه بسته صفر و یک را اختیار می‌کنند، یک توزیع آمیخته سه قسمتی شامل یک توزیع بتا در بازه $(0, 1)$ و دو توزیع تباہیده در صفر و یک به صورت:

$$f(y | p_0, p_1, \mu, \phi) = \begin{cases} p_0 & y = 0 \\ p_1 & y = 1 \\ (1 - p_0 - p_1)h(y | \mu, \phi) & 0 < y < 1 \end{cases}$$

پیشنهاد کردند، که در آن $h(y | \mu, \phi)$ تابع چگالی بتا و $p_0 + p_1 \leq 1$ و $p_0, p_1 \geq 0$ میانگین واریانس این توزیع به ترتیب عبارت‌اند از:

$$E(Y) = (1 - p_0 - p_1)\mu + p_1,$$

$$Var(Y) = p_1(1 - p_1) + (1 - p_0 - p_1) \left[\frac{\mu(1 - \mu)}{(1 + \phi)} + (p_0 + p_1)\mu^2 - 2\mu p_1 \right]$$

۱-۲- مدل رگرسیون آمیخته بتای افزوده

فرض کنید $\mathbf{Y}_i = (y_{i1}, \dots, y_{in_i})$ بردار به طول n_i برای واحد نمونه i است. متغیرهای تبیینی و اثرات تصادفی^۱ را می‌توان بر اساس یک تبدیل مناسب از μ_i به صورت:

$$g(E(\mathbf{Y}_i | \mathbf{b}_i)) = g(\boldsymbol{\mu}_i) = \mathbf{X}_i^T \boldsymbol{\beta} + \mathbf{Z}_i^T \mathbf{b}_i \quad i = 1, \dots, n$$

مدل‌بندی کرد، که در آن $\mathbf{X}_i$ ماتریس طرح $p \times n_i$ بعدی، $\boldsymbol{\beta} = (\beta_0, \dots, \beta_p)^T$ بردار اثرات ثابت، $\mathbf{Z}_i$ ماتریس طرح $q \times n_i$ بعدی و $\mathbf{b}_i = (b_{i1}, \dots, b_{iq})^T$ بردار اثرات تصادفی است. برای تابع پیوند $(.)$ انتخاب‌های متفاوت از جمله لوژیت را می‌توان اختیار نمود. برای پارامترهای p_0 و p_1 نیز می‌توان تابع پیوند لوژیت^۲ و برای پارامتر ϕ تابع پیوند لگاریتم انتخاب کرد. ولی عموماً برای سادگی، این پارامترها ثابت در نظر گرفته می‌شوند.

فرض کنید $\theta = (p_0, p_1, \phi, \boldsymbol{\beta})$ بردار پارامترهای مدل رگرسیون بتای آمیخته افزوده باشد که لازم است برآورد شوند. با فرض استقلال پارامترها، بر اساس نمونه مشاهده شده برای n فرد که با $\mathbf{X} = (\mathbf{X}_1, \dots, \mathbf{X}_n)$ و $\mathbf{Y} = (\mathbf{Y}_1, \dots, \mathbf{Y}_n)$ نشان داده می‌شوند، لگاریتم تابع درستنمایی عبارت است از:

$$\ell(\theta; \mathbf{b}, \mathbf{X}, \mathbf{y}) = \sum_{i,j: y_{ij}=0} \log(p_0) + \sum_{i,j: y_{ij}=1} \log(p_1) + (1 - p_0 - p_1) \sum_{i,j: y_{ij} \in (0,1)} \ell_1(\theta; \mathbf{b}_i, \mathbf{X}_i, y_i)$$

-
- 1- Random Effects
  - 2- Logit Function

که در آن

$$\begin{aligned}\ell_i(\theta; \mathbf{b}_i, \mathbf{X}_i, \mathbf{y}_i) = & \log[\Gamma(\phi)] - \log\left(\Gamma\left(\frac{\exp(\mathbf{X}_i \beta + \mathbf{b}_i)}{1 + \exp(\mathbf{X}_i \beta + \mathbf{b}_i)}\phi\right)\right) \\ & - \log\left(\Gamma\left((1 - \frac{\exp(\mathbf{X}_i \beta + \mathbf{b}_i)}{1 + \exp(\mathbf{X}_i \beta + \mathbf{b}_i)})\phi\right)\right) + \left(\frac{\exp(\mathbf{X}_i \beta + \mathbf{b}_i)}{1 + \exp(\mathbf{X}_i \beta + \mathbf{b}_i)}\phi - 1\right)\log(\mathbf{y}_i) \\ & + \left(\left(1 - \frac{\exp(\mathbf{X}_i \beta + \mathbf{b}_i)}{1 + \exp(\mathbf{X}_i \beta + \mathbf{b}_i)}\right)\phi - 1\right)\log(1 - \mathbf{y}_i)\end{aligned}$$

توزیع پسین توأم به صورت

$$p(\theta, \mathbf{b}, \sigma_b^r; \mathbf{X}, \mathbf{y}) \propto L(\theta; \mathbf{b}, \mathbf{X}, \mathbf{y}) \pi_*(\mathbf{b}; \sigma_b^r) \pi_*(\sigma_b^r) \pi_*(\theta)$$

است، که در آن $\pi_*(\theta)$ برابر حاصل ضرب توزیع‌های پیشین پارامترهای p_* , ϕ و β است که عموماً برای این پارامترها، توزیع‌های پیشین ناآگاهی بخش یا کم‌آگاهی بخش در نظر گرفته می‌شوند. از آنجاکه بدست آوردن توزیع‌های پسینی حاشیه‌ای به صورت تحلیلی بسیار پیچیده است از الگوریتم مونت‌کارلوی زنجیر مارکوفی^۱ (MCMC) و نمونه‌گیری گیز^۲ استفاده می‌شود. بدین منظور به توزیع‌های شرطی کامل نیاز است. فرض کنید $(\cdot)_*$ نشان دهنده توزیع‌های پیشین پارامترهای مدل باشند. در این صورت توزیع‌های شرطی کامل عبارت‌اند از:

$$\begin{aligned}p(\beta | p_*, p_*, \phi, \mathbf{b}, \sigma_b^r, \mathbf{y}) &\propto \prod_{i,j; y_{ij} \in (0,1)} f(y_{ij} | \beta, b_i) \pi_*(\beta) \\ p(\mathbf{b} | p_*, p_*, \phi, \beta, \sigma_b^r, \mathbf{y}) &\propto \prod_{i,j; y_{ij} \in (0,1)} f(y_{ij} | \beta, b_i) \pi_*(b_i; \sigma_b^r) \\ p(\phi | p_*, p_*, \beta, \mathbf{b}, \sigma_b^r, \mathbf{y}) &\propto \prod_{i,j; y_{ij} \in (0,1)} f(y_{ij} | \beta, b_i, \phi) \pi_*(\phi) \\ p(p_* | p_*, \beta, \phi, \mathbf{b}, \sigma_b^r, \mathbf{y}) &\propto \prod_{i,j; y_{ij} = 0} f(y_{ij} | p_*) \pi_*(p_*) \\ p(p_* | p_*, \beta, \phi, \mathbf{b}, \sigma_b^r, \mathbf{y}) &\propto \prod_{i,j; y_{ij} = 1} f(y_{ij} | p_*) \pi_*(p_*) \\ p(\sigma_b^r | p_*, p_*, \beta, \phi, \mathbf{b}, \mathbf{y}) &\propto \prod_{i,j; y_{ij} \in (0,1)} f(y_{ij} | \sigma_b^r) \pi_*(\sigma_b^r)\end{aligned}$$

-
- 1- Markov Chain Monte Carlo
2- Gibbs Sampling

با الگوریتم MCMC (ترکیبی از نمونه‌گیری گیبز و متropolis در گیبز) و با استفاده از بسته WinBUGS که دو نرمافزار R و R2WinBUGS را به هم متصل می‌کند، می‌توان از توزیع‌های شرطی کامل برای پارامترها مقادیر تصادفی تولید نمود [۱۱].

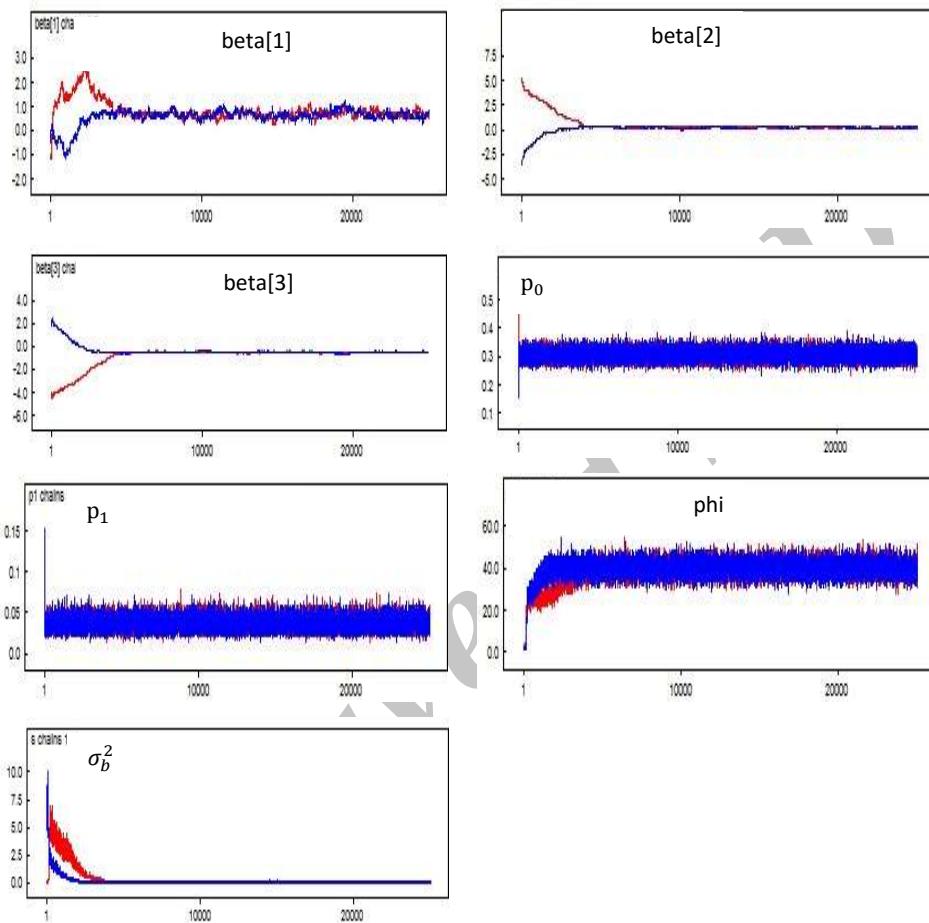
۳- تحلیل داده‌های نیروی کار

آمارگیری نیروی کار یکی از مهم‌ترین نمونه‌گیری‌های خانواری ایران است که جامعه آن همه اعضای خانوارهای معمولی ساکن هستند. در این نمونه‌گیری هر فصل از حدود ۶۰۰۰۰ خانوار آمارگیری می‌شود. برای هر خانوار منتخب نمونه، یک فرم خانواری حاوی مشخصات تمام اعضای خانوار و فرمی فردی حاوی وضعیت فعالیت افراد ۱۰ ساله و بیشتر تکمیل می‌شود. نمونه‌ها بر اساس الگوی چرخش ۲-۲-۲ انتخاب می‌شوند. یعنی هر خانوار ۲ فصل بی‌درپی در آمارگیری حضور دارد، در فصل‌های سوم و چهارم در نمونه‌ها قرار نمی‌گیرد و در دو فصل بعدی پنجم و ششم دوباره به عنوان عضو نمونه محسوب می‌شوند. بنابراین برای هر خانوار نمونه ۴ تکرار وجود دارد. برای برآورد پارامترهای جامعه، داده‌هایی که از این آمارگیری برای هر عضو خانوارهای نمونه جمع‌آوری شده است با سه مرحله وزن‌دهی بر اساس وزن پایه، وزن بی‌پاسخی و وزن پیش‌بینی‌های جمعیتی تعییل می‌شوند. در این آمارگیری بر اساس وضع فعالیت تمام افراد ۱۰ ساله و بیشتر خانوارهای نمونه، شاخص‌های مربوط به اشتغال و بیکاری و نسبت شاغلین در هر خانوار تعیین می‌شوند. اگر تعداد اعضای شاغل خانوار کمتر از تعداد اعضای خانوار باشد، این نسبت، عددی بین صفر و یک، اگر تمام اعضای خانوار شاغل باشند، عدد یک و در صورتی که هیچ‌یک از اعضای خانوار شاغل نباشند، عدد صفر را اختیار می‌کند. بنابراین متغیر پاسخ یعنی نسبت شاغلین در خانوار، متغیری پیوسته با تحقق‌های در بازه بسته [۰,۱] است. در این مطالعه داده‌های مربوط به خانوارهای مشترک در فصل‌های اول و دوم سال‌های ۱۳۹۲ و ۱۳۹۳ آمارگیری نیروی کار شهر تهران در نظر گرفته شده است که شامل اطلاعات ۱۵۹ خانوار است [۱۲]. با فرض ثابت بودن پارامترهای p_0 , p_1 , ϕ و انتخابتابع پیونگد لوجیت برای میانگین نسبت شاغلین در خانوار از مدل رگرسیون بتای آمیخته افزوده برای مدل‌بندی داده‌ها استفاده می‌شود. اگر $x^{(1)}$ تعداد افراد ۱۰ ساله و بیشتر و $x^{(2)}$ جمعیت خانوار به عنوان متغیرهای تبیینی در این مدل قرار گیرند، لوجیت میانگین نسبت شاغلین به صورت

$$g(\mu_{ij}) = \beta_0 + \beta_1 x_{ij}^{(1)} + \beta_2 x_{ij}^{(2)} + b_i \quad i = 1, \dots, 4; j = 1, \dots, 159$$

در نظر گرفته می‌شود، که در آن β_0 عرض از مبدأ، β_1 و β_2 پارامترهای رگرسیونی مدل و b_i اثر تصادفی خانوار i است. از آنجاکه توزیع t -استیودنت دم کلفت‌تر از توزیع نرمال است، بنا به توصیه فیگورا [۱۰]، برای β توزیع پیشین t -استیودنت چند متغیره $(\Sigma_{\beta}, \mu_{\beta}, \nu_{\beta})$ در

نظر گرفته می‌شود، که در آن $\mu_\beta = 10$, v_β بردار صفر و Σ_β ماتریس قطری ۱۰ منظور شده است. همچنین بنا به پیشنهاد گالویز [۹] برای ϕ توزیع پیشین گاما $G(0/1, 1/p_0)$, برای b_i توزیع پیشین یکنواخت $U(0, 1-p_0)$, برای p_1 توزیع پیشین یکنواخت $(0, 1-p_0)$, برای p_0 توزیع پیشین نرمال $N(0, \sigma_b^2)$ و برای σ_b^2 توزیع گاما وارون $IG(1/10, 1/10)$ در نظر گرفته شد.

شکل (۱): نمودارهای ترتیبی نمونه‌های تولید شده از شرطی‌های کامل پارامترها

برآورد بیزی پارامترها بر اساس نمونه‌ای تصادفی به حجم $n = 159$ از توزیع‌های شرطی کامل حاصل شده است، که از اجرای گام‌های الگوریتم مونت‌کارلوی زنجیر مارکوفی برای ۲۵۰۰۰۰

تکرار و مرحله داغیدن ۲۰۰۰۰۰ و از تأخیر دوم به دست آمده است. شکل ۱ نمودارهای ترتیبی میانگین نمونه‌های تولید شده از توزیع‌های شرطی کامل پارامترهای مدل هستند که بیان‌گر همگرایی این نمونه‌ها است. میانگین نمونه‌های تولید شده از توزیع‌های شرطی کامل پارامترها، یعنی برآورد بیزی پارامترها به همراه انحراف استاندارد و بازه اطمینان ۹۵٪ در جدول ۱ ارائه شده‌اند. با توجه به بازه‌های اطمینان ۹۵٪ ملاحظه می‌شود که همه پارامترها در مدل معنی‌دار هستند. عرض از مبدأ و متغیر تبیینی تعداد افراد ۱۰ ساله و بیشتر خانوار با اثر مشتث و متغیر تبیینی جمعیت خانوار با اثر منفی وارد مدل شدند. بنابراین انتظار می‌رود با افزایش تعداد افراد ۱۰ ساله و بیشتر خانوار، سهم شاغلین در خانوار افزایش یابد ولی با افزایش بعد خانوار این سهم کاهش یابد. پارامترهای p_1 و p_2 به ترتیب تقریباً ۰/۳۱ و ۰/۰۴ برآورد شدند. این ارقام گویای این است که احتمال غیر شاغل بودن تمام اعضای یک خانوار تقریباً ده برابر احتمال شاغل بودن تمام اعضای یک خانوار است. همچنین پارامتر دقت توزیع بتا، ۳۹/۷۶ واریانس اثر تصادفی نیز ۰/۱۶ برآورده شده است.

جدول (۱): برآورد پارامترها و انحراف استاندارد آن‌ها به همراه میانه چندک‌های ۲/۵، ۵۰ و ۹۷/۵ در صد حاصل از برآش مدل به داده‌های خانوارهای مشترک فصل‌های اول و دوم سال‌های ۱۳۹۲ و ۱۳۹۳

پارامتر	برآورد	انحراف استاندارد	%۹۷/۵	%۵۰	%۲/۵
β_1	۰/۷۲۱۸	۰/۳۱۹۲	۰/۳۶۱۲	۰/۶۷۴۸	۰/۸۵۳۲
β_2	۰/۲۱۲۷	۰/۲۳۷۵	۰/۰۴۱۱	۰/۲۰۲۵	۰/۲۸۰۹
β_3	-۰/۵۶۲۱	-۰/۲۹۲۹	-۱/۰۵۰۱	-۰/۵۱۴۱	-۰/۳۶۰۳
p_0	۰/۳۰۸۸	۰/۰۱۸۴	۰/۲۷۳۵	۰/۳۰۸۵	۰/۳۴۵۲
p_1	۰/۰۳۷۵	۰/۰۰۷۵	۰/۰۲۴۳	۰/۰۳۷۱	۰/۰۵۳۵
ϕ	۳۹/۷۶	۳/۷۰۴۱	۳۳/۰۱۲۱	۳۹/۷۶۱۲	۴۶/۳۹۱۱
σ_b	۰/۱۵۵۳	۰/۱۴۵۱	۰/۰۹۵۳	۰/۱۳۲۱	۰/۳۹۶۹

یکی از موارد کاربرد این مدل، ارائه آمار کمکی مناسب برای برآورد شاغلین در نواحی کوچک است. از آنجایی که متغیرهای وارد شده در مدل (بعد خانوار و تعداد افراد ۱۰ ساله و بیشتر) بر اساس سرشماری‌ها و فهرست‌برداری‌هایی که در دستور کار مرکز آمار ایران قرار می‌گیرد قابل حصول است، استفاده از این مدل می‌تواند برآوردهایی از سهم شاغلین در خانوار در تمام زیر ناحیه‌های کوچک جغرافیایی ارائه کند. با ضرب سهم شاغلین در خانوار در تعداد خانوار نواحی موردنظر، تعداد شاغلین این نواحی قابل برآورد هستند. با نگاهی محافظه‌کارانه می‌توان از این برآورد به طور غیرمستقیم، در برآورد شاغلین نواحی کوچک، استفاده کرد. بدین صورت که برآورد

مذکور، خود می‌تواند یک متغیر کمکی مناسب برای برآورد شاغلین در مدل‌های ناحیه کوچک^۱ برای برآورد تعداد شاغلین ناحیه مذکور باشد. زیرا در برآورد شاغلین نواحی کوچک، بزرگ‌ترین مشکل، عدم وجود آمار کمکی مناسب، برای آن ناحیه، در مدل‌های ناحیه کوچک است. همچنین از این مدل در ارزیابی نتایج آمارگیری نیروی کار استان‌ها نیز می‌توان کمک گرفت. بدین صورت که در هر دوره آمارگیری، برآورد شاغلین استان‌ها که مستقیماً از آمارگیری نیروی کار به دست می‌آید با برآورد شاغلین استان‌ها که از مدل حاصل می‌شوند، مقایسه شوند. عموماً انتظار می‌رود، اختلاف قابل توجهی در برآوردها مشاهده نشود.

۴- مطالعه شبیه‌سازی

در این بخش برای ارزیابی مدل رگرسیون بتای آمیخته افزوده برای حالتی که متغیر پاسخ در هر تکرار می‌تواند صفر، یک یا عددی بین صفر و یک را اختیار کند، مطالعه شبیه‌سازی انجام شده است. هدف این مطالعه برآورد میانگین، اربیی نسبی، انحراف استاندارد و میانگین توان دوم خطای فراورده‌ای پارامتر رگرسیونی به دست آمده از مدل رگرسیون بتای آمیخته افزوده برای اندازه نمونه‌های مختلف است.

در این شبیه‌سازی برای پارامتر μ_{ij} پیوند لوجیت

$$\log it(\mu_{ij}) = \beta_0 + \beta_1 x_{ij}^{(1)} + \beta_2 x_{ij}^{(2)} + b_i \quad i = 1, \dots, N; j = 1, \dots, 5$$

منتظر شده است، که در آن b_i دارای توزیع‌های نرمال با میانگین صفر واریانس‌های ۱ و ۵، در نظر گرفته شده است. اندازه‌های نمونه ۵۰، ۱۰۰ و ۲۰۰ در نظر گرفته شده است. پارامترهای p_0 و p_1 ثابت فرض شده و مقادیر آن‌ها به ترتیب برابر ۰/۱ و ۰/۰۱ و ۰/۴۰ در نظر گرفته شده است. متغیرهای $x_{ij}^{(1)}$ و $x_{ij}^{(2)}$ مستقل و دارای توزیع $N(0, 1)$ فرض شده‌اند. برای پارامترهای رگرسیونی β_0 ، β_1 و β_2 به ترتیب مقادیر ۰/۵، ۰/۴ و ۰/۶ قرار داده شده است. برای تولید μ_{ij} ‌ها ابتدا یک دنباله مستقل از توزیع برنولی با احتمال ۰/۸ ($p_0 - p_1$) تولید شده، اگر مقادیر این دنباله، مقدار صفر را اختیار کرده باشند، μ_{ij} برابر صفر و در غیر این صورت μ_{ij} از توزیع بتای $(\phi, 1 - \phi)$ برابر $B(\mu_{ij}, \phi)$ به ازای ϕ تولید می‌شوند. سپس دنباله‌ای برنولی با احتمال ۰/۵ از صفر و یک‌ها جایگزین μ_{ij} ‌هایی که صفر هستند، در نظر گرفته می‌شود با این الگو، دنباله‌ای از μ_{ij} ‌هایی به دست می‌آید که با احتمال ۰/۸ دارای توزیع بتا، با احتمال ۰/۰۱، مقدار صفر و با احتمال ۰/۰۹، مقدار یک را اختیار می‌کند.

جدول (۲): فراوردهای بیزی پارامترها پس از برآذش مدل در اندازه نمونه ۵۰

پارامتر	مقادیر واقعی	برآورد استاندارد	انحراف دوم خطای میانگین توان اریبی نسبی	%۲/۵	%۹۷/۵
β_1	۰/۱۵	۰/۱۴۶۴	۰/۰۲۱۷	-۰/۰۴۶۴	۰/۵۰۵۵
β_2	۰/۱۴	۰/۴۰۷۴	۰/۰۰۱۲	۰/۰۱۸۶	۰/۴۱۴۰
β_3	۰/۱۶	۰/۵۹۹۸	۰/۰۰۰۹	-۰/۰۰۰۲	۰/۵۹۳۶
p_o	۰/۱۱	۰/۱۰۰۴	۰/۰۰۰۴	۰/۰۰۴۴	۰/۱۰۴۴
p_i	۰/۱	۰/۱۰۱۹	۰/۰۰۰۳	۰/۰۱۹۴۱	۰/۰۹۸۳
ϕ	۴۰	۳۹/۱۳۵۸	۳۹/۹۹۲۴	۱۶/۵۲۶۹	۳۸/۳۵۳۲
σ_b^r	۱	۱/۰۲۹۹	۰/۰۴۸۵	۰/۰۲۱۶	۱/۰۷۲۷
β_1	۰/۱۵	۰/۴۷۱۶	۰/۰۹۴۹	-۰/۰۵۶۶	۰/۴۱۱۲
β_2	۰/۱۴	۰/۳۹۲۵	۰/۰۰۱۴	۰/۰۱۸۶	۰/۴۰۰۳
β_3	۰/۱۶	۰/۶۰۰۹	۰/۰۳۱۴	-۰/۰۰۱۵	۰/۵۹۴۷
p_o	۰/۱	۰/۱۰۲۵	۰/۰۰۰۳	۰/۰۹۸۹	۰/۱۰۶۲
p_i	۰/۱	۰/۱۰۳۱	۰/۰۰۰۴	۰/۰۳۱۴	۰/۰۹۹۴
ϕ	۴۰	۳۹/۱۹۵۰	۴/۲۳۳۵	۱۸/۸۳۵۴	۳۸/۳۶۵۳
σ_b^r	۵	۵/۰۷۹۷	۰/۸۹۷۲	-۰/۰۲۰۱	۴۰/۰۲۴۸
			۰/۸۰۳۴	۰/۰۱۵۹	۴/۹۰۳۹
				۵/۲۵۵۶	

در این شبیه‌سازی برای برآورد بردار پارامترهای $\theta = (p_o, p_i, \phi, \beta_1, \beta_2, \beta_3, \sigma_b^r) \mathfrak{M}$ تعداد ۱۰۰۰۰۰۱ تکرار مونت‌کارلو در نظر گرفته شده و نتایج با در نظر گرفتن ۵۰۰۰۰۵ تکرار آخر در جداول ۲، ۳ و ۴ ارائه شده‌اند. این جداول شامل مقادیر برآورد پارامترها، انحراف استاندارد، بازه اطمینان ۹۵ درصدی، اریبی نسبی و میانگین توان دوم خطای میانگین توان اریبی نسبی است، که به صورت

$$MSE(\theta) = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^N (\hat{\theta}_i - \theta)^2, \quad Rel.B = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^N \left(\frac{\hat{\theta}_i}{\theta} - 1 \right)$$

برای ۱۰۰ مجموعه داده (N) محاسبه شده است. فراوردهای پارامترها بعد از برآذش مدل رگرسیون بتای آمیخته افزوده برای اندازه‌های نمونه ۵۰، ۱۰۰ و ۲۰۰ ارائه شده‌اند.

همان‌طور که در جداول ۲، ۳ و ۴ ملاحظه می‌شود فراوردهای بیزی به دست آمده نزدیک مقادیر واقعی پارامترهای مدل هستند و با افزایش اندازه نمونه، انحراف استاندارد و میانگین توان دوم خطاهای کاهش یافته است. لازم به ذکر است که آزمون‌های تشخیصی مانند بررسی نمودارهای

ترتیبی، بیانگر مانایی زنجیر هر پارامتر هستند. نظر به این که معمولاً چگالی های پسین چند مدلی، همگرایی زنجیرهای تولیدی را دچار مشکل می سازد بررسی چند مدلی بودن نمودار این چگالی ها از اهمیت زیادی برخوردار است [۱۰]. به همین منظور چگالی های پسینی تمام پارامترها در شکل ۳ ارائه شده اند که بیانگر تک مدلی بودن توزیع آن ها است. آزمون های همگرایی تشخیصی گلمن روین [۱۲] و همگرایی تشخیصی هیدل برگ ولج [۱۴] دلالت بر همگرایی زنجیرهای تولید شده دارند. همچنین معیار همگرایی گلمن و روین توأم که توسط بروک و گلمن [۱۵]، پیشنهاد شده است، دلالت بر همگرایی زنجیر دارد در صورتی که عامل کاهش مقیاس متناسب چند متغیره (mprf) کمتر از ۱/۲ باشد. این معیار همگرایی با استفاده از بسته coda، در نرم افزار R برای داده های شبیه سازی شده مدل آمیخته رگرسیون بتای افزوده برابر ۱ به دست آمد که مؤید دیگری بر همگرایی زنجیرها است.

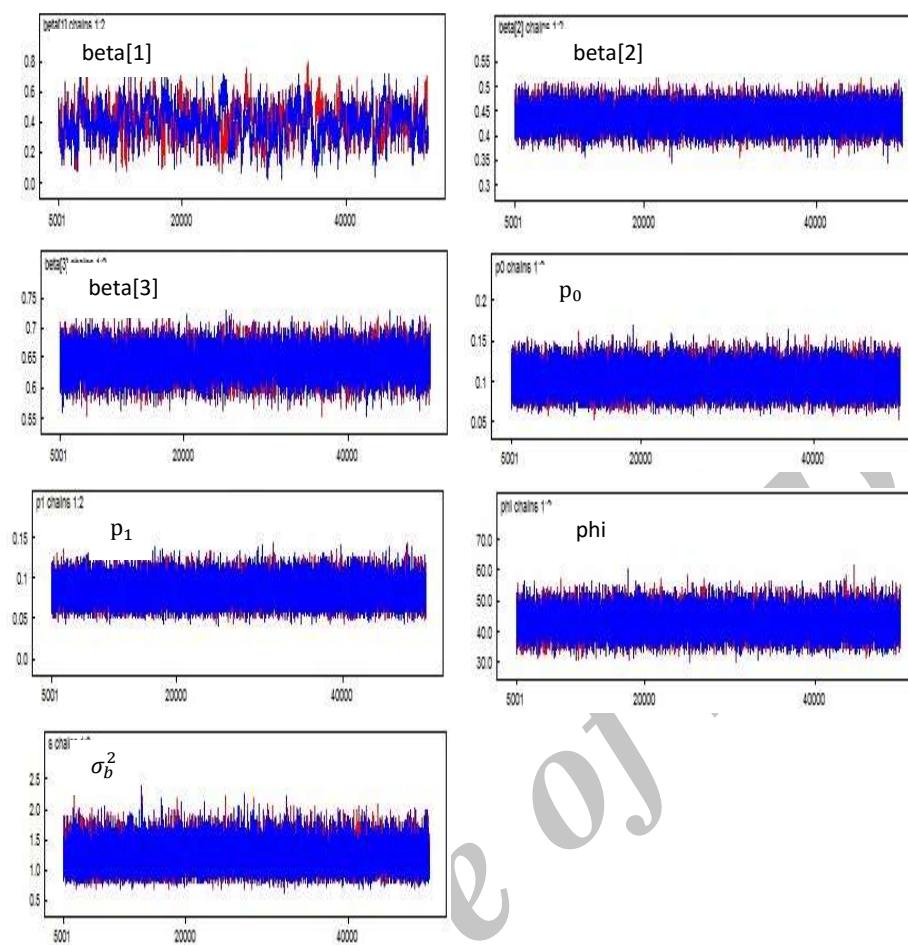
جدول (۳): فراوردهای بیزی پارامترها پس از برازش مدل در اندازه نمونه ۱۰۰

پارامتر	مقدار واقعی	برآورد	انحراف استاندارد	میانگین توان دوم خطای	اریبی نسبی	%۰/۲۱۵	%۰/۹۷/۵
β_1	۰/۰۵	۰/۰۵۰۷۵	۰/۰۱۰۵۹	۰/۰۱۱۲	۰/۰۱۴۸	۰/۰۴۸۶۷	۰/۰۵۲۸۳
β_2	۰/۰۴	۰/۰۳۹۹۸	۰/۰۲۳۴	۰/۰۰۰۵	-۰/۰۰۰۳	۰/۰۳۹۵۳	۰/۰۴۰۴۵
β_3	۰/۰۶	۰/۰۶۰۴۷	۰/۰۲۴۸	۰/۰۰۰۶	۰/۰۰۷۹	۰/۰۵۹۹۹	۰/۰۶۰۹۶
p_o	۰/۱	۰/۱۰۰۴	۰/۰۱۰۴	۰/۰۰۰۲	۰/۰۰۳۹	۰/۰۰۹۷۷	۰/۰۱۰۳۱
p_i	۰/۱	۰/۱۰۱۴	۰/۰۱۳۱	۰/۰۰۰۲	۰/۰۱۴۳	۰/۰۹۸۸	۰/۰۱۰۴۰
ϕ	۴۰	۳۹/۸۵۰۲	۳/۰۵۳۲۵	۱۲/۳۷۵۸	-۰/۰۰۳۷	۳۹/۱۵۷۸	۴۰/۰۵۴۲۵
σ_b^r	۱	۱/۰۱۹۱	۰/۱۴۱۳	۰/۰۲۰۱	۰/۰۱۹۴	۰/۹۹۱۱	۱/۰۴۷۲
β	۰/۵	۰/۰۵۰۲۵	۰/۰۲۴۱۲	۰/۰۵۷۵	۰/۰۰۵۰	۰/۴۵۵۲	۰/۰۵۴۹۷
β_r	۰/۴	۰/۰۴۰۰۷	۰/۰۲۵۱	۰/۰۰۰۶	۰/۰۰۱۸	۰/۳۹۵۸	۰/۰۴۰۵۶
β_r	۰/۶	۰/۰۵۹۵۷	۰/۰۲۶۷	۰/۰۰۰۷	-۰/۰۰۷۱	۰/۰۵۹۰۴	۰/۰۶۰۰۹
p_o	۰/۱	۰/۱۰۲۴	۰/۰۱۳۰	۰/۰۰۰۳	۰/۰۲۴۱	۰/۰۹۹۸	۰/۱۰۴۹
p_i	۰/۱	۰/۱۰۲۰	۰/۰۱۳۱	۰/۰۰۰۲	۰/۰۲۰۳	۰/۰۹۹۴	۰/۱۰۴۶
ϕ	۴۰	۴۰/۰۲۱۵۸	۲/۰۷۵۷۴	۷/۰۵۷۳۸	-۰/۰۰۵۳	۳۹/۰۶۷۵۴	۴۰/۰۷۵۸۳
σ_b^r	۵	۵/۰۵۵۲	۰/۶۷۳۷	۰/۰۴۵۲۱	۰/۰۱۱۰	۴/۰۹۲۲۲	۴/۰۱۸۷۲

جدول (۴): فراوردهای بیزی پارامترها پس از برآش مدل در اندازه نمونه ۲۰۰

پارامتر	مقدار واقعی	میانگین استاندارد	انحراف دوم خطاب	میانگین توان اربی نسبی	%۰.۲/۵	%۰.۹۷/۵
β	۰/۰۵	۰/۰۸۵۹	۰/۰۰۷۹	-۰/۰۰۵۰۱	۰/۴۵۸۱	۰/۴۹۱۷
β_r	۰/۰۴	۰/۰۱۱۴	۰/۰۰۱۳	-۰/۰۰۰۹	۰/۳۹۷۴	۰/۴۰۱۸
β_{τ}	۰/۰۶	۰/۰۱۵۷	۰/۰۰۰۲	-۰/۰۰۰۷۶	۰/۵۹۲۳	۰/۵۹۸۴
p_o	۰/۰۱	۰/۰۱۰۶	۰/۰۰۰۱	-۰/۰۰۰۸۷	۰/۰۹۷۰	۰/۱۰۱۲
p_i	۰/۰۱	۰/۰۱۰۰	۰/۰۰۰۱	-۰/۰۰۲۴۱	۰/۱۰۰۶	۰/۱۰۴۲
ϕ	۰/۰۰	۰/۰۷۳۳۲	۰/۰۴۶۲۱	۰/۰۱۰۸	۰/۹۶۷۷	۴۰/۹۶۷۷
σ_b^*	۱	۰/۰۸۱۲	۰/۰۱۵۶	-۰/۰۲۲۹	۱/۰۰۷۰	۱/۰۳۸۸
β	۰/۰۵	۰/۰۱۰۴۶	۰/۰۱۰۸	-۰/۰۰۴۳	۰/۴۸۱۶	۰/۵۲۲۶
β_r	۰/۰۴	۰/۰۱۵۷	۰/۰۰۰۲	-۰/۰۰۱۸	۰/۳۹۶۱	۰/۴۰۲۳
β_{τ}	۰/۰۶	۰/۰۳۸۰	۰/۰۰۱۴	-۰/۰۰۳۶	۰/۵۹۴۷	۰/۶۰۹۶
p_o	۰/۰۱	۰/۰۱۰۹	۰/۰۰۰۱	-۰/۰۲۱۱	۰/۰۹۹۹	۰/۱۰۴۲
p_i	۰/۰۱	۰/۰۱۸۲	۰/۰۰۰۱	-۰/۰۳۴۱	۰/۰۹۹۸	۰/۱۰۶۹
ϕ	۰/۰۰	۰/۰۷۸۸۴	۰/۰۴۳۹۹	-۰/۰۰۵۲	۰/۲۹۰۳	۴۰/۲۸۶۶
σ_b^*	۵	۰/۰۱۳۱	۰/۰۰۶۴	-۰/۰۰۲۶	۴/۹۹۷۴	۵/۰۲۸۷۶

همچنین تحلیل حساسیت با تغییر ضرایب رگرسیونی، پارامتر دقت توزیع بتا و پارامتر دقت اثر تصادفی σ_b^* ، $\phi \sim G(k, k)$ و $\sigma_b^* \sim IG(k, k)$ برای $k \in \{0, 1, 0, 1\}$ در هر مورد تغییر اساسی در نتایج حاصله نسبت به نتایج ارائه شده در جدول ۲ ملاحظه نشد. به عبارتی با توجه به نتایج مطالعات شبیه‌سازی می‌توان گفت فراوردهای مدل رگرسیون آمیخته بتای افزوده برای حالتی که داده‌ها در هر تکرار ممکن است مقداری بین صفر و یک، صفر یا یک را به خود اختصاص دهند یا به عبارتی تابع تکرار قبلی نیستند، قابل اعتماد است.

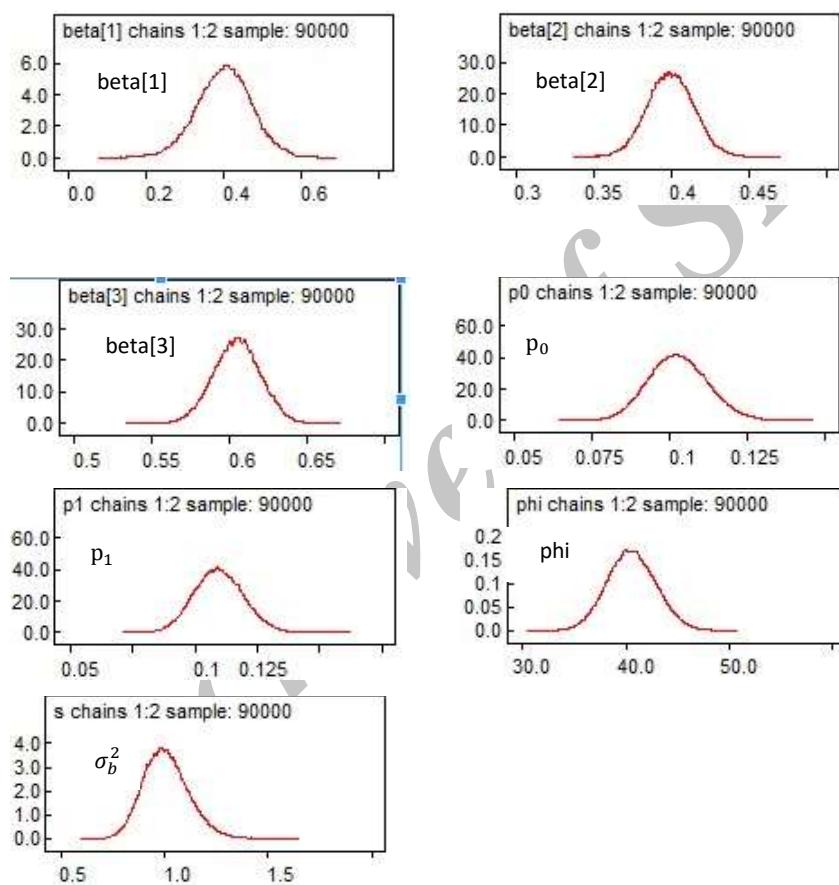

شکل (۲): نمودارهای اثری برای داده‌های شبیه‌سازی شده با اندازه نمونه ۲۰۰ تایی

۵- بحث و نتیجه‌گیری

در این مقاله مدل رگرسیون آمیخته بتای افزوده به عنوان تعمیمی از مدل رگرسیون بتای افزوده مطالعه و برای حالتی که مقادیر متغیر وابسته در تکرارهای مختلف لزوماً تابع تکرار قابلی نیستند، معرفی شد. در مطالعه شبیه‌سازی با بررسی اریبی نسی، میانگین توان دوم خطأ و آزمون‌های همگرایی تشخیصی، کارایی این مدل مورد بررسی قرار گرفت. برای تحلیل داده‌های آمارگیری نیروی کار مرکز آمار ایران، داده‌های مربوط به خانوارهای مشترک در فصل‌های اول و دوم سال‌های ۱۳۹۲ و ۱۳۹۳ شهر تهران، در نظر گرفته و نسبت شاغلین در خانوار مدل‌بندی شد.

نتایج حاصل از این مدل‌بندی حاکی از آن است که تعداد افراد ۱۰ ساله و بیشتر در هر خانوار با ضریب مشبت و جمعیت خانوار با ضریب منفی به عنوان متغیرهای تبیینی معنی‌دار در این مدل حضور دارند. از آنجاکه مهم‌ترین مشکل برآورد وضعیت نیروی کار در سطح کمتر از استان، عدم وجود متغیرهای کمکی مناسب است یکی از موارد کاربرد این مدل ساختن متغیر تبیینی مناسب برای برآورد وضعیت نیروی کار نواحی کوچک است زیرا با ضرب سهم شاغلین در خانوار در تعداد خانوار این نواحی، تعداد شاغلین این نواحی قابل برآورد است. بنابراین حتی اگر این برآوردها را با نگاهی محافظه‌کارانه نتوان مستقیماً به عنوان فراوردهای شاغلین نواحی موردنظر در نظر گرفت، می‌توان به عنوان متغیرهای تبیینی مطلوب برای استفاده از روش‌های نواحی کوچک به منظور برآورد وضعیت نیروی کار نواحی کوچک، در نظر گرفت.

شکل (۳): نمودارهای چگالی پسین برای داده‌های شبیه‌سازی شده با اندازه نمونه ۲۰۰ تایی

همچنین از این مدل بندی در بحث کنترل کیفیت نتایج آمارگیری نیروی کار استانی نیز می‌توان کمک گرفت. بررسی اثر تصادفی با توزیع t -استیودنت در مدل رگرسیون آمیخته بتای افزوده، مدل بندی همزمان پارامترهای میانگین، دقت، p_0 و p_1 در این مدل رگرسیونی برای حالت‌های مختلف و همچنین بررسی رفتار مدل با تابع‌های پیوند مختلف، مسائل مهمی هستند که لازم است در مطالعات آتی به آن‌ها پرداخته شوند.

تقدیر و تشکر

نویسندگان از داوران محترم مجله که نظرات ارزنده آن‌ها موجب بهبود مقاله شد و از حمایت قطب علمی تحلیل داده‌های فضایی-زمانی دانشگاه تربیت مدرس قدردانی می‌نمایند.

منابع

- [1] Paolino, P. (2001). Maximum Likelihood Estimation of Models with Beta-Distributed Dependent Variables, *Political Analysis*, **9**, 325-346.
- [2] Kieschnik, R. and McCullough, B.D. (2003). Regression Analysis of Variates Observed on (0,1): Percentage, Proportions and Fractions. *Statistical Modelling*, **3**, 193-213.
- [3] Ferrari, S. and Cribari, F. (2004). Beta Regression for Modelling Rates and Proportions, *Journal of Applied Statistics*, **31**, 799-815.
- [4] Cepeda, E.D. and Gamerman, D. (2005). Bayesian Methodology for Modeling Parameters in the Two Parameter Exponential Family, *Revista Estadística*, **57**, 168-169.
- [5] Smithson, M. and Verkuilen, J. (2006). A Better Lemon Squeezer? Maximum-Likelihood Regression with Beta-Distributed Dependent Variables, *Psychological Methods*, **11**, 54-71.
- [6] Branscum, A.J., Johnson, W.O. and Thurmond, M. (2007). Bayesian Beta Regression Applications to Household Expenditure Data and Genetic Distance Between Food and Mouth Diseases Viruses, *Australian & New Zealand Journal of Statistics*, **49**, 287-301.
- [7] Ospina, R. and Ferrari, S. (2010). Inflated Beta Distributions. *Statistical Paper*, **23**, 193-213.
- [8] Ospina, R. and Ferrari, S. (2012). A General Class of Zero-One Inflated Beta Regression Models. *Computational Statistics & Data Analysis*, **56**, 1609-1623.

- [9] Galvis, M.D., Dipankar, B. and Victor, H.L. (2014). Augmented Mixed Beta Regression Models for Periodontal Proportion Data, Preprinted, *Statistics in Medicine*, **33**, 3759-3771.
- [0] Figueroa-Zúñiga, J.I., Arellano-Valle, R.B. and Ferrari, S.L. (2013). Mixed Beta Regression: A Bayesian Perspective, *Computational Statistics & Data Analysis*, **61**, 137– 147.
- [11] Sturtz, S., Ligges, U. and Gelman, A. (2005). R2winbugs: A Package for Running Winbugs from R, *Journal of Statistical Software*, **12**, 1–16.
- [۱۲] نتایج آمارگیری نیروی کار (۱۳۹۲)، مرکز آمار ایران، تهران.
- [13] Gelman, A. and Rubin, D.B. (1992). Inference from Iterative Simulation Using Multiple Sequences, *Statistical Science* **7**, 457– 511.
- [14] Heidelberger, P. and Welch, P.D. (1981). A Spectral Method for Confidence Interval Generation and Run Length Control in Simulations, *Communications of the ACM*, **24**, 233-245.
- [15] Brooks, S.P. and Gelman, A., (1998). General Methods for Monitoring Convergence of Iterative Simulations. *Journal of Computational and Graphical Statistics* **7**, 434-455.
- [16] Plummer, M., Best, N., Cowles, K. and Vines, K., (2006). The coda Package. R Project. <http://cran.r-project.org/doc/packages/coda.pdf>.

Augmented Mixed Beta Regression and Modeling of Employed Proportions in Households

Zohre Fallah Mohsenkhani and Mohsen Mohammadzadeh

Department of Statistics, Tarbiat Modares University, Tehran, Iran

Abstract

The Beta regression model is usually used for modeling the rates or proportions confined in an open interval (0,1). In some studies, the data may also include zero and one. In this paper, an augmented Beta regression model that is a mixture of Beta distribution with two degenerated distributions at 0 and 1 is presented for rates or proportions confined in [0,1]. For the augmented mixed Beta model with reparametrization of Beta distribution, the mean and precision parameters were modeled including fixed and random effects. This is while taking into account that the random effects make these models applicable to correlated data. Here, the augmented mixed Beta model is presented. Then this model is evaluated in a simulation study. Next, the application of this model is shown for analyzing the proportions of employed persons in every household. Finally, conclusion and results are presented.

Keywords: Augmented Beta Regression; Bayesian Analysis; Labour Force Survey; Beta Distribution; Mixed Model.

Mathematics Subject Classification (2010): 12J15, 62F62.